

## ELŐTERJESZTÉS

<b>Előterjesztő:</b>	
	Varga László
<b>Tárgy:</b>	
	A város közterületének rendjével, használatával és hasznosításával kapcsolatos helyi előírásokról szóló 28/2010. (VII.14.) önkormányzati rendelet módosítása
<b>Iktatószám:</b>	
	ÜZEM-4182-4/2013
<b>Ügyintéző:</b>	
	Dr. Kiss László Zoltán Szabóné Mászlai Henrietta
<b>Feladatot jelent:</b>	
	Dr. Szekeres Antal Lelesz György
<b>Véleményező bizottságok:</b>	
	Ügyrendi Bizottság Pénzügyi Bizottság Környezetvédelmi és Városfejlesztési Bizottság Egészségügyi és Szociális Bizottság
<b>Törvényességi véleményezés ideje:</b>	2013.11.21.
<b>Törvényességi ellenőrzést végezte:</b>	Dr. Szabó Melitta

<b>Mellékletek:</b>	
	<a href="#">rendelet-tervezet</a>
	<a href="#">rendelet-tervezet melléklete</a>
	<a href="#">hatályos rendelet</a>

## TISZTELT KÖZGYŰLÉS!

I. Az Országgyűlés 2013. október 15-i hatállyal ismét módosította a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvényt (a továbbiakban: Szabs. tv.). A 179/A. § beiktatásával megalkotta az „**Életvitelszerű közterületi tartózkodás szabályainak megsértése**” szabálysértési tényállást, mely szerint aki a világörökségről szóló törvény szerinti világörökségi területnek minősülő közterületen vagy **a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott közterületen** életvitelszerűen tartózkodik, és a kijelölt területet a rendőr, a közterület-felügyelő és a Szabs. tv.-ben meghatározott más hivatalos személy felkérése ellenére nem hagyja el, szabálysértést követ el.

Emiatt elsősorban közérdekű munka szabható ki, ha az elkövető ezt nem vállalja pénzbírsággal sújtható. Ismételt elkövetés – hat hónapon belüli két ízben való jogerős felelősségre vonás utáni harmadik elkövetés – esetén elzárás büntetés szabható ki. Tettezés esetén nincs helye helyszíni bírságnak. Fontos kihangsúlyozni, hogy az első esetben nem azonnali szabálysértési feljelentésre kerül sor, hanem az eljáró hivatalos személy köteles felkérni az érintettet a terület elhagyására. Feljelentés megtételére kizárólag akkor kerülhet sor, ha a jogsértő a felszólításnak nem tesz eleget.

A jogalkotó meghatározta az **életvitelszerű tartózkodás** tartalmát is: *„életvitelszerű tartózkodásnak tekinthető minden olyan magatartás, amely alapján megállapítható, hogy a kijelölt területen való életvitelszerű tartózkodás a lakó- és tartózkodási hely, valamint egyéb szállásra való visszatérés szándéka nélkül, a kijelölt területen való huzamos tartózkodás érdekében valósul meg, és a kijelölt területen való tartózkodás körülményeiből, vagy a magatartásból arra lehet következtetni, hogy a jellemzően lakóhelyül szolgáló kijelölt területen végzett tevékenységet - így különösen alvás, tisztálkodás, étkezés, öltözködés, állattartás - az elkövető a kijelölt területen rövid időnként visszatérően és rendszeresen végzi.”*

A Szabs. tv. felhatalmazza a **helyi önkormányzatokat**, hogy *„a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében **rendeletben kijelöljék a közterület meghatározott részeit**, ahol az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodás jogellenesnek minősül.”*

A jogintézmény nem új, 2011. január 1-től az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény már adott olyan felhatalmazást az önkormányzatoknak, hogy rendeletben a település belterületi közterületének jogszabályban meghatározott rendeltetésétől eltérő engedély vagy megállapodás nélküli használatát szabálysértéssé nyilváníthatják.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény szintén tartalmazta a **„Közterületen életvitelszerű lakhatás tilalmának ismételt megszegése”** szabálysértési tényállást. E keretszabály fő tartalmi elemeit az önkormányzati rendeletek adták.

A **„Közterületen életvitelszerű lakhatás tilalmának megszegése”** szabálysértési tényállást tartalmazta az új Szabs. tv. is a hatályba lépésétől, 2012. április 15-től 2012. november 15-ig. E naptól ugyanis az Alkotmánybíróság a 38/2012. (XI.14.) AB határozattal megsemmisítette ezt a tényállást azon indokkal, hogy a tevékenység büntetendővé nyilvánításnak sem az indoka, sem a törvényhozó által védeni kívánt jogtárgy nem állapítható meg egyértelműen és a tényállásban nem értelmezhető a *„közterület belterülete”* és az *„életvitelszerű lakhatás”* fogalma sem.

A Szabs. tv. fent hivatkozott módosításával ezt a hiányosságot szüntette meg a jogalkotó.

DMJV Önkormányzata Közgyűlése korábban nem élt e szabályozási lehetőséggel. *A város közterületének tisztántartásáról és a zöldterületek védelméről szóló 29/2010. (VII. 14.) önkormányzati rendelet* e tárgyban tartalmaz néhány résztilalmat (pl.: tilos a szökőkutak, csobogók vizében,

közparkok tavaiban fürödni, mosakodni, bármit mosni, tilos a közterületi bútorzatokra lefeküdni), de ezeknek a tilaltnak az új Szabs. tv. hatályba lépése, illetve a tiltott, közösségellenes magatartásokról szóló rendelet hatályon kívül helyezése óta nincs szankciójuk.

Debrecenben a közterületen élők száma eléri az 5-600 főt. Egy részük a leghidegebb téli időszakban sem veszi igénybe az éjjeli menedékhelyeket. Elsősorban lépcsőházakban, elhagyott ingatlanokon, erdős, bokros területen épített sátrakban, fából, kartondobozból létesített sufnikban vagy fedett buszmegállókban töltik az éjszakákat. E helyekre napközben is gyakran visszatérnek. Ezek a közterületek nem arra valók, hogy ott életvitelszerűen lakjanak emberek. Ha valaki életvitelszerűen olyan helyen lakik, amely egyébként pihenésre, kikapcsolódásra szolgál vagy a közlekedők kényelmét biztosítja, akkor ő egy személyben elveszi egy egész közösségtől azt a lehetőséget, hogy arra használja a közterületet, a közösségi létesítményt, közterületi bútort, amire az való. A fenti helyek lakhatásra alkalmatlanok, környezetük higiéniai, esztétikai szempontból is kifogásolható. Kriminológiai aspektusból az utcán élők a kiszolgáltatott helyzetük miatt az átlag állampolgártól gyakrabban válnak bűncselekmény, szabálysértés áldozataivá, de rendezetlen élethelyzetük, egzisztencia-hiányuk miatt az elkövetői oldalon is több esetben jelennek meg.

Nem szerencsés, ha erre az életvitelszerű tartózkodásra és az ezzel szükségszerűen együtt járó nem kívánatos következményeikre a város frekvenciát, turisztikailag látogatottabb, a kifejezetten pihenésre, kikapcsolódásra, felüdülésre szolgáló helyein vagy köznevelési, egészségügyi-, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, kulturális-, és sportlétesítmények környezetében kerül sor. Az előterjesztő álláspontja szerint figyelemmel Debrecen nagy lakosságszáma és a kulturális-, oktatási-, egészségügyi-központi jellegéből fakadó nagy látogatottságára is, *a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme* érdekében – a jogszabályi felhatalmazással élve- indokolt kijelölni azokat a közterületeket, ahol jogellenesnek minősül az életvitelszerű tartózkodás.

**A mellékelt rendelet-tervezet** elfogadásával, a város közterületének rendjével, használatával és hasznosításával kapcsolatos helyi előírásokról szóló 28/2010. (VII. 14.) önkormányzati rendelet úgy kerül kiegészítésre, hogy abban meghatározásra kerülnek azok a közterületek ahol 2013. december 1. napjától életvitelszerűen nem lehet tartózkodni. A taxatív felsorolás szerint jogellenesnek fog minősülni az életvitelszerű közterületi tartózkodás a város legforgalmasabb és a legtöbb kulturális értéket magában foglaló területén, így a „nagykörút” által, továbbá a Nagyerdei körút által körülhatárolt területen. Indokolt külön bevonni a védendő területek közé a gyermekek, diákok, betegek, nyugdíjasok, turisták által leglátogatottabb helyek környezetét, így a köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi-, egészségügyi intézmények, sportlétesítmények, kulturális létesítmények bármely bejáratától számított 200 méteres távolságon belüli területet, a parkokat, az ehhez kapcsolódó sétányokat, játszótereket és azok határvonalától számított 200 méteres távolságon belüli területeket. Ki kell terjeszteni a korlátozást a menetrend szerint közlekedő autóbusz-, trolibusz-, és villamosjárat megállóhelyén kijelölt utasvárakozó helyekre és azok határvonalától számított 50 méteres távolságon belüli területekre is. Az előírások megsértését a Szabs. tv. 179/A. §-a, mint kerettényállás fogja szabálysértéssé minősíteni.

**II.** A rendelet módosításának másik okát a közterület-igénybevételi díjak 2014. évi meghatározásának szükségessége, valamint egy újabb, közérdekből történő díjmentes igénybevételi lehetőség bevezetése adja.

A Debreceni Közterület Felügyelettel egyeztetve a **2014. évi közterület-igénybevételi díjak övezetenként irányadó mértéke átlagosan nettó 2%-kal emelkedik a tervezet szerint, mellyel összefüggésben a rendelet 1. melléklete változik.**

A városban található műemléki épületek állapotának megóvása, felújításának megkönnyítése érdekében, a munkavégzéssel kapcsolatos közterület igénybevétel esetén, a díjfizetési kötelezettség alóli mentességet javaslok, ezért a rendelet 4. §-ának a tervezetben szereplő kiegészítésére teszek javaslatot.

**III.** A Jat. 17.§ (1) bekezdése alapján a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit. Az előzetes hatásvizsgálat eredményéről a Közgyűlést tájékoztatni kell.

A Jat. 17.§ (2) bekezdése alapján a hatásvizsgálat során vizsgálni kell:

- a) a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen
  - aa) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait,
  - ab) környezeti és egészségi következményeit,
  - ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint
- b) a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és
- c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

A fentiek alapján a rendelet módosításának várható következményeiről - az előzetes hatásvizsgálat tükrében - az alábbi tájékoztatást adom:

1. A módosítás valamennyi jelentősnek ítélt hatása különösen:

- a) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatása:

A módosítás elfogadásához kapcsolódó társadalmi hatás a következőekben foglalható össze az I. pontban foglalt változtatásokkal összefüggésben:

- Az életvitelszerű közterületi tartózkodás megtiltása az érintett területeken rendezettebb, kulturáltabb városképet fog eredményezni. A közrend, a közbiztonság és a kulturális értékek védelme biztosítottabbá válik.
- A gazdasági hatások közvetlenül nem állapíthatóak meg. Közvetetten elképzelhető javulás, mivel a rendezett környezet kedvezően hathat a turisztikai-szolgáltató tevékenységekre. A legtöbb turisztikai látványosság a „nagykörút” által határolt városrészben és a Nagyerdei körút által határolt területen található.
- Az életvitelszerű közterületi tartózkodás szabályainak megsértése miatt kiszabott közérdekű munka helyébe lépő pénzbírság a központi költségvetés bevételeit fogja

növelni.

A II. pontban foglalt módosítással összefüggésben a társadalmi és gazdasági hatások abban merülnek ki, hogy a közterület igénybevételi díjak 2%-os mértékű emelése a KSH adatai alapján várható 2,4%-os éves átlagos infláció alatt marad, így nem okoz túlzott terhet a közterület-igénybevevőknek. A rendelet módosítása elősegítheti továbbá a műemléki épületek felújításával kapcsolatos munkavégzést, amelynek következménye egy szebb, a polgárok által is jobban értékelt városkép lehet.

b) A módosítás környezeti és egészségügyi következményei:

Az életvitelszerű tartózkodásra használt közterületek - különösen a zöldterületeken létesített sátrak, bódék – környezete, állapota közegészségügyi, környezeti szempontból nem megfelelő, sok esetben azok hulladékkal, fekáliával, vizelettel szennyezettek. A hátrányos állapotok kialakulásának megakadályozása révén környezeti, közegészségügyi szempontból várható a leglátványosabb javulás. A műemlék épületek felújításának elősegítésével szintén javítható a környezet állapota.

c) A módosítás közvetett szabálysértési vetületeként a Debreceni Közterület Felügyeletnél és a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatalnál az adminisztráció növekedni fog.

2. Az I. pontban meghatározott módosítás szükségességét indokolja, hogy a jogszabályi fenyegetettség miatt csökkenjenek az életvitelszerű közterületi tartózkodással járó kellemetlen, zavaró hatások, növekedjen a lakosság és a városunkba látogatók komfortérzete. A jogalkotás elmaradása esetén a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme nem biztosítható kellő hatékonysággal. A II. pontos módosítást a jövő évre vonatkozó igénybevételi díjak meghatározásnak szükségessége indokolja.

3. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, szíveskedjen az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelten előterjesztett rendelet-tervezetet elfogadni.

Debrecen, 2013. november 14.

Varga László  
főosztályvezető